

Nollund Kirke

Søndag d. 20. januar 2019 kl. 11.00

Steen Frøjk Søvnald

Prædiken til 2. søndag efter helligtrekonger, Joh 2,1-11. 1. tekstrække

Salmer

DDS 414: Den Mægtige finder vi ikke (DDK 479)

DDS 422: Hellig, hellig, hellig (DDK 192)

DDS 69: Du fødtes på jord (DDK 92)

DDS 62: Jesus, det eneste (DDK 284)

Altergang: DDS 438 + 439,1.

DDS 476: Kornet, som dør i jorden (DDK 322)

DDS 435: Aleneste Gud i Himmerig (DDK 9)

Tekstlæsninger

GT-læsning: 2 Mos 33,18-23

På Sinajs bjerg sagde Moses til Herren: »Lad mig dog se din herlighed!« Herren svarede: »Jeg vil lade al min skønhed gå forbi dig, og jeg vil udråbe Herrens navn foran dig. Jeg viser nåde, mod hvem jeg vil, og forbarmer mig, over hvem jeg vil.« Men han sagde: »Du får ikke lov at se mit ansigt, for intet menneske kan se mig og beholde livet.« Og Herren sagde: »Her hos mig er der et sted; stil dig på klippen. Når

min herlighed går forbi, stiller jeg dig i klippespalten og dækker med hånden for dig, til jeg er kommet forbi. Derefter tager jeg min hånd væk, så du får mig at se fra ryggen. Mit ansigt må ingen se.«

Epistel: Rom 12,9-16

Kærligheden skal være oprigtig. Afsky det onde, hold jer til det gode. Vær hinanden hengivne i broderkærlighed, kappes om at vise hinanden agtelse. Vær ikke tøvende i jeres iver, vær brændende i ånden, tjen Herren. Vær glade i håbet, udholdende i trængslen, vedholdende i bønner. Vær med til at hjælpe de hellige, når de har behov for hjælp. Læg vægt på at være gæstfrie. Velsign dem, der forfølger jer, velsign, og forband ikke. Glæd jer med de glade, græd med de grædende. Hold sammen i enighed. Stræb ikke efter det høje, men hold jer til det lave.

Prædiketekst: Joh 2,1-11

Den tredje dag var der bryllup i Kana i Galilæa, og dér var Jesu mor med; også Jesus og hans disciple var indbudt til brylluppet. Men vinen slap op, og Jesu mor sagde til ham: »De har ikke mere vin.« Jesus sagde til hende: »Hvad vil du mig, kvinde? Min time er endnu ikke kommet.« Hans mor sagde til tjenerne: »Gør, hvad som helst han siger til jer.« Der var dér seks vandkar af sten; de stod der efter jødernes regler for renselse og rummede hver to til tre spande. Jesus sagde til dem: »Fyld karrene med vand.« Og de fyldte dem helt op. Og han sagde til dem: »Øs nu op og bær det hen til skafferen.« Det gjorde de så. Men da skafferen havde smagt på vandet, der var blevet til vin – han vidste ikke, hvor den kom fra, men det vidste de tjenere, som havde øst vandet op – kaldte han på brudgommen og sagde til ham: »Man sætter ellers den gode vin frem først, og når folk har drukket godt, så den ringere. Du har gemt den gode vin til nu.« Dette gjorde Jesus i Kana i Galilæa som begyndelsen på sine tegn og åbenbarede sin herlighed, og hans disciple troede på ham.

INTRODUKTION

”Så byder vi hinanden velkommen til gudstjeneste i Nollund Kirke. Det er 2. søndag efter helligtrekonger i dag. Helligtrekongerstiden er en vidunderlig periode, hvor vi søndag efter søndag får løftet mere af sløret for, hvem Jesus er og hvor stor og herlig han er. Jeg kan allerede afsløre, at det kulminerer d. 10. februar med forklarelsen på bjerget. I dag hører vi, at Jesus åbenbarede sin herlighed ved det første under eller tegn, han gjorde, nemlig da han skabte vand om til vin og således reddede festen fra at dø ud. Måske kan vi bruge det som ledetråd til gudstjenesten i dag – og til vores liv: Jesus redder festen fra at dø ud!

Bøn før prædiken

Gode Gud, himmelske Far. Vi takker dig for denne dag i kirken. Vi takker dig, at du er hos os som den dag, hvor du gjorde vand til vin. Nu beder vi dig om, at du også vil fylde vores tomme kar med den gode vin og give os nåde og tilgivelse. Åben vores ører og hjerter for dit levende ord. Amen!

PRÆDIKEN

Jesus redder festen fra at dø ud. Hvad for en fest? Kunne det være livet? Livet er en fest, siger vi nogle gange, men alligevel er der ingen, som oplever hele livet som en fest. Tværtimod oplever vi alle sammen vanskelige tider ind imellem som modgang, sygdom eller død, og så kan vi spørge: Hvor er Gud henne i alt det? Hvor bliver Jesus og vinunderet af? Hvorfor laver han ikke vand til vin, som han gjorde dengang, så mit liv kommer til at køre i olie og bliver en fest?

Jeg kan ikke lade være med at kommentere de udsendelser, der for nylig har været på TV2 om ”Guds bedste børn”. Det har gjort ondt på mig at se udsendelserne og gør også ondt at måtte tage afstand fra mennesker, som kalder sig ved Jesu navn og Guds kirke, ligesom vi gør. De ønsker at leve Jesus nær og fremme evangeliet, ligesom vi gør. De sammenligner sig med reformationen ligesom vi, jf. alene navnet ”The Last

Reformation” – ”Den sidste reformation”. Og tankegangen er vel netop, at man ved at tilslutte sig ”The Last Reformation” vil opleve et slags vinunder eller mirakler igen og igen, så ens eget ringe, udtørrede vandløb bliver til en frodig vingård. Man kan blive fyldt af Ånden og gå fra sejr til sejr over synden og efterhånden bliver syndfri. Og selv om det lyder godt og intentionerne er gode, så bliver det så helt og aldeles forkert og skævt og vildleder så mange mennesker, at det er nødvendigt at tale om det og advare mod det. Hvorfor nu det? For at sige det kort: De gyldne løfter har hverken hold i virkeligheden eller i evangeliet. Det handler om, hvad den gode vin er. Er den gode vin under efter under, helbredelse og fremgang, et liv i overhalingsbanen? Eller er den gode vin selve Guds nåde i Jesus og tilgivelse for syndere? Et liv, hvor Guds godhed skinner ind i mit mørke, der måske forbliver mørkt, Guds magt i min stadige magtesløshed, Guds kærlighed og tilgivelse over mit syndige liv? I disse to syn på den gode vin afgøres det, hvad sand kristendom er og hvad Jesu herlighed er. Det afgøres ikke af, hvor store ting, der sker, jf. Jesu ord om den sidste dag, hvor mange vil sige: *Herre, Herre! Har vi ikke profeteret i dit navn, og har vi ikke uddrevet dæmoner i dit navn, og har vi ikke gjort mange mægtige gerninger i dit navn? Og da vil jeg sige til dem, som det er: Jeg har aldrig kendt jer. Bort fra mig, I som begår lovbrud.* Jeg kan ikke bedømme, hvem Jesus vil sige dette til på dommens dag, men vi skal lægge mærke til, at selve underne ikke er et tegn på Guds kraft. Gennem vinunderet åbenbarede Jesus sin herlighed, står der. Her kan vi gribe tilbage til GT-teksten om Moses, der ønskede at se Guds herlighed. Jeg forstår Moses så godt. Hvem ønsker ikke at se Guds herlighed? Det er sådanne længsler, der føder en bevægelse som ”The Last Reformation”, og de giver folk, hvad de ønsker. Og Moses får faktisk også sit ønske opfyldt. Gud siger til ham: *»Jeg vil lade al min skønhed gå forbi dig, og jeg vil udråbe Herrens navn foran dig. Jeg viser nåde, mod hvem jeg vil, og forbarmer mig, over hvem jeg vil.«* Og senere: *»Når min herlighed går forbi, stiller jeg dig i klippespalten og dækker med hånden for dig, til jeg er kommet forbi.*

Derefter tager jeg min hånd væk, så du får mig at se fra ryggen. Mit ansigt må ingen se.»

Moses er en synder, og derfor kan han ikke se Guds ansigt. Jeg føler egentlig, at disse bevægelser, som taler om syndfrihed og et liv i overhalingsbanen, ender samme sted.

Man får aldrig Gud at se i al sin skønhed, fordi man aldrig når til den

fuldkommenhed, som man stræber efter. Man ser Gud fra ryggen, og han er hele

tiden på vej væk, og man prøver at halse efter, men når aldrig frem. Disse mennesker

har samme udfordringer som os med synd, der ikke forsvinder, problemer i

ægteskabet, utilstrækkelighed som far og mor, som barn eller som kollega.

Men Jesus vil redde festen fra at dø ud, og derfor vil han give os den gode vin. Og

den gode vin hører til i vores helt almindelige dagligdag som kristne mennesker, der

lever af Guds nåde. Evangeliet gør os ikke bare kristne, men gør os også til

mennesker, og det synes jeg er vigtigt i hele denne diskussion. Jeg har lige læst en

fremragende bog af Magnus Malm: ”Som om Gud ikke findes.” Den handler om

sekularisering, altså det, at samfundet bliver mere og mere gudløst. Han siger, at det

kan enten ske ved at Gud bliver kørt ud på et sidespor i vores liv og at troen

forsvinder – det er nok sådan, vi for det meste forstår sekularisering. Men det kan

også ske ved at vores menneskeliv køres ud på et sidespor, og at vi glemmer, at Gud

åbenbarer sin herlighed for os som mennesker. Guds nåde er ikke kun søndag

formiddag i kirken – det er hverdag. Udtrykt i en salme af Johannes Møllehave:

Nåden er din dagligdag, hverdagen, det nære.

Vi vil koncentrere os om nogle få sætninger i teksten:

- Vinen slap op
- Marias ord: Gør hvad som helst han siger til jer.
- Du har gemt den gode vin til nu

Vinen slap op. Prøv at smage på de ord og tænk på dit eget liv. Kan det udtrykkes

bedre, hvad vi gang på gang oplever? Vi havde gode intentioner, vi ville det godt og

vi begyndte godt, men vinen slap op.

I dag hører vi om et bryllup. Sidste søndag hørte vi om familien og hjemmet ud fra Jesus, der hørte til i Maria og Josefs hjem. I dag er situationen et bryllup, og man har fra gammel tid brugt søndagen til at tale om ægteskabet mellem mand og kvinde, om denne enestående skabelsesordning, som Gud har gennemført allerede i Edens Have inden syndefaldet og siden da i alle generationer, kulturer og religioner. Ægteskabet mellem mand og kvinde er af Gud velsignet, som Jesus bekræfter, når han specifikt nævner ægteskabet og siger: *Har I ikke læst, at Gud fra begyndelsen skabte dem som mand og kvinde og velsignede dem?*

Men at ægteskabet er en gudgiven og velsignet ordning, betyder ikke, at det er problemfrit, og dette ægtepars vanskeligheder begynder altså allerede ved brylluppet. Vinen er sluppet op, og vi skal ikke underkende, hvilket problem det er for brudgommen, som skulle sørge for festen. Han risikerer, at gæsterne vil tolke det som udtryk for manglende hengivenhed. Og vinen var et symbol på glæde og fest.

Vinen var sluppet op, og her åbenbarede Jesus sin herlighed. Det er faktisk ikke noget dårligt udgangspunkt, at vinen slipper op. Det er ikke negativt at være magtesløs. Tværtimod er det nødvendigt, for at den gode vin kommer på bordet. Det er også nødvendigt, at vi kører træet i vores egen åndelighed og fuldkommenhed og bliver magtesløse, for at Jesus kan komme til med sin tilgivelse. Det er svært at lære, og vi vil gang på gang hellere ud af magtesløsheden end blive der. Den store apostel Paulus skriver om det i 2 Kor 12, hvor han fortæller os, at han har bedt Gud om at tage tornen i kødet fra ham. Tre gange bad jeg om det, siger han, men Gud svarede Paulus: *Min nåde er dig nok, for min magt udøves i magtesløshed.*

Gør hvad som helst han siger til jer.

Nu kommer nemlig Marias ord, og vi skal lære af Maria. *Gør hvad som helst han siger til jer*, siger hun til toastmasteren. Hvad havde hun tænkt sig, han ville gøre? Vi ved det ikke. Men hun siger ikke til skafferen: ”Se nu, om lidt vil Jesus lave vand om til vin, og så bliver der fest igen”. Hun vidste ikke, hvad Jesus ville gøre. Heller ikke disciplene. Vi får eksplicit at vide, at dette var det første tegn, Jesus gjorde. De havde

ikke set det før. De vidste ikke ret meget om, hvem han var og hvad han kunne. Ja, det er først efter underet, der står, at hans disciple troede på ham.

Når vores vin slipper op, så kan vi have mange forslag til, hvad Jesus skal gøre. Vi ved lige, hvordan han skal gøre, for at livet igen kører, som vi vil. Er vi syge, skal Jesus helbrede. Er vi kede af det, skal Jesus gøre os glade. Vi kan lære rigtig meget af Marias ord: *Gør hvad som helst han siger til jer*. Hun har tillid til, at Jesus vidste, hvad der skulle gøres, også selv om hun ikke selv vidste det. Det betyder også, at vi frimodigt kan lægge vores syge frem for Jesus og bede ham om hjælp. Paulus skriver i Efeserbrevet: *Vær ikke bekymrede for noget, men bring i alle forhold jeres ønsker frem for Gud i bøn og påkaldelse med tak*. I alle forhold. Så står der: *Og Guds fred, som overgår al forstand, vil bevare jeres hjerter og tanker i Kristus Jesus*. Vi får det ikke nødvendigvis, som vi selv ønsker det, men vi får Guds fred, som overgår al forstand.

- *Du har gemt den gode vin til nu.*

Sådan siger skafferen til brudgommen. Hvad kan vi lære af det?

For det første: Den gode vin kommer først efter ordene: *De har ikke mere vin* og Marias ord: *Gør hvad som helst han siger til jer*. Rækkefølgen er vigtig.

For det andet: Den gode vin kommer med Jesus. Den gode vin er nemlig nåden, tilgivelsen, Guds kærlighed. Det at se Guds ansigt, som Moses ikke fik lov til.

Johannes begynder sit evangelium med at sige: *Ordet blev kød og tog bolig iblandt, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed*.

Denne herlighed hører vi om i Bibelen og her i kirken, og selv om jeg sagde, at Guds nåde hører til i dagligdagen, så skal vi til Bibelen og gudstjenesten for at opdage det. Guds ord, dåb og nadver kalder vi "nådemidler", fordi derigennem giver Gud os sin nåde. Det er den gode vin, og det er fuld af kraft til os at leve på hele vores liv.

Teologer i kirken har forsøgt at fortynde nådemidlerne. Det sker ved at sætte spørgsmål ved Bibelen som Guds ord og kun regne det for menneskers ord. Det sker

ved at tale om nadveren som blot et fælles måltid mellem kristne. Det sker med dåben i en diskussion, som kører lige nu, hvor det påstås, at dåben blot er vores markering af, at barnet allerede er et Guds barn. Herved fortyndes nådemidlerne – eller udtrykt med dagens tekst: Vinen bliver til vand. Lige så ondt, det gør på mig at se mennesker i vildfarelse og udnyttelse af fremgangsteologien, lige ondt gør det at se denne fortynding af Jesu gode vin.

Den gode vin er det nadverens måltid, hvor vi modtager Jesu legeme og blod, som udgydes til syndernes forladelse. Jesus er selv fuldt og helt til stede i nadverens elementer, og vi får Jesus i nadveren.

Den gode vin er dåbens nåde, hvor Gud genføder et menneske og flytter det fra fortabelse til liv. Gud handler i dåben og frelser et menneske fra død til liv.

Den gode vin er den hellige Skrift, Bibelen, hvori Gud åbenbarer sin nåde og tilgivelse.

Gud gemte den gode vin til den tid, hvor Jesus kom. I evangeliet, i Jesu død på korset, hvor han bar alle vores synder, der ser vi Guds ansigt – fuld af kærlighed, fuld af nåde og sandhed.

Og den allerbedste vin venter vi stadig på. Den serverer Gud i det evige liv. Den er gemt til den da, hvor Gud gør alting nyt, som vi læser i Åb:

Nu er Guds bolig hos menneskene, han vil bo hos dem, og de skal være hans folk, og Gud vil selv være hos dem. Han vil tørre hver tåre af deres øjne, og døden skal ikke være mere, ej heller sorg, eller heller skrig, ej heller pine skal være mere.

Det er kongesønnens bryllup, og du og jeg er brud. Døren skal gå op, og festbordet være dækket.

Så sæt din lid til Jesus. Han sørger for, at festen ikke dør ud.

Amen!